

**СИСТЕМА ЗА ОСИГУРЯВАНЕ, ОЦЕНЯВАНЕ И ПОДДЪРЖАНЕ НА КАЧЕСТВОТО
НА ОБУЧЕНИЕТО НА ДОКТОРАНТИТЕ И НАУЧНИТЕ ИЗСЛЕДВАНИЯ
В „АДЖИБАДЕМ СИТИ КЛИНИК УМБАЛ ТОКУДА” ЕАД**

I. ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ОСНОВИ НА КАЧЕСТВОТО

1. ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ НА СИСТЕМАТА

Системата е предназначена да създава условия за осигуряване на високо качество на образователния и научноизследователски процес, да оценява, контролира и поддържа качеството на обучението и научните изследвания в „Аджибадем Сити Клиник УМБАЛ Токуда” ЕАД.

2. ЦЕЛ

Целта на системата е да се постигне качество на обучението и научните изследвания в областта на медицината, съответстващо на националните и европейските изисквания.

3. СРЕДСТВА ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛТА

За постигане на целта се прилагат различни средства, най-съществените от които са:

1. Организация на учебния процес, която:
 - поставя изисквания към учебната документация, съответстващи на целите на системата;
 - предполага постоянен контакт и диалог между членовете на академичния състав, докторантите, специализантите и студентите.
2. Организация на научните изследвания чрез:
 - Разработване на план-програма за развитие на научните изследвания;
 - Ресурсно осигуряване на научните изследвания;
3. Изграждане на органи за оценяване и управление на качеството.
4. Обучение на академичния състав за усвояване на принципите и изискванията на системата.

4. ОРГАНИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ И УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО И ТЕХНИТЕ ФУНКЦИИ

4.1. Структура

Органите по качеството допълват съществуващите структури на управление болницата.

4.2 Функции и правомощия

Функциите на системата и на нейните органи по качеството са:

1. Проучване и целесъобразно използване на чуждестранния и националния опит в качеството на обучението и научните изследвания.

2. Изработване и постоянна актуализация на нормативната база по качеството на обучението и научните изследвания.

3. Проучване на мнението на обучаваните, на академичния състав, провеждане на анкети и обработка на резултатите.

4. Събиране, верификация и обработка на данните за качеството на обучението и научните изследвания.

5. Провеждане на вътрешни периодични прегледи на прилагането на системата.

8. Атестация на академичния състав.

9. Обучение на академичния състав по приложението на системата (принципи, начин на функциониране и документация).

10. Разпространение на добрия опит в болницата.

Всички органи за контрол на качеството водят протоколи за своите заседания и решения. При акредитация и оценка на функционирането на системата те са доказателства за нейната ефикасност.

4.3 Структурни звена и техните характеристики

4.3.1. Научен съвет и ролята му в осигуряването и оценяването на качеството на обучението и научните изследвания

Обобщаваща роля във връзка с качеството има Комисия за подобряване на качеството и пациентската безопасност (КПКПБ), Лечебно контролна комисия (ЛКК) и други комисии.

Основните функции на Комисията включват одобрението на индикаторите, които ще се използват за оценка на качеството и безопасността на медицинското обслужване; приемане или отхвърляне анализите, разработени на база на получените данни от индикаторите, разработване предложения за извършване на подобрения.

Началниците на звената участват и подпомагат дейностите по подобряване на качеството и безопасността на пациентите в техните звена, както и в цялата болница.

Всички служители са отговорни да осигуряват грижи в съответствие с установените политики за подобряване на качеството и безопасността на пациентите,

В общия контекст на политиката по качеството на обучението Научният съвет е специализиран орган на болницата по качеството на обучението и научните изследвания.

Има следните задължения и правомощия:

1. Проучва и използва чуждестранния и национален опит в качеството на обучение и научните изследвания.

2. Наблюдава и обсъжда всички аспекти на дейността на болницата по осигуряване на качеството на обучение и научните изследвания.

3. Осигурява съответствието между държавните (НАОА, МОН, НАЦИД) и болничните критерии за качество.

4. Изготвя и периодично актуализира нормативната база по качеството на обучение и научните изследвания в болницата.

5. Приема резултатите от прегледите на от прилагането на системата, оценява ги и докладва своите оценки на членовете на академичния състав и ръководството на научната организация.

6. По въпроси, свързани с качеството на обучение и научните изследвания, прави анализи и предложения за решения до Изпълнителния директор.

Научният съвет наблюдава цялостната дейност на болницата по осигуряване на качеството на обучението и научните изследвания. Функциите са:

1. Проучване на чуждестранния и националния опит в качеството на обучението и научните изследвания в областта на медицината;
2. Провеждане на периодични прегледи и изготвяне доклад до членовете на академичния състав и ръководството за резултатите от прегледа;
3. Организиране и провеждане на проучване чрез анкети сред специализанти и докторанти по качеството на обучение, обработка на резултатите и анализ на състоянието на качеството;
4. Проучване и анализ на реализацията и развитието на завършилите специализанти и докторанти;
6. Периодични прегледи и оценяване на научните изследвания в клиниките и отделенията на болницата;
7. Анализ и формиране на корективи по подобряване на качеството и наблюдение на ефекта от управляващите въздействия;
8. Запознаване на академичния състав с резултатите от прегледите и от работата по поддържане на качеството и разпространение на добрия опит в болницата.

4.3.2 Отговорник по качеството към клиника/ отделение - функционално определен административен асистент

Отговорникът по качеството:

1. Наблюдава всички аспекти на учебния процес и научните изследвания в клиниката/отделението.
2. Събира валидни данни за качеството, които са предмет на наблюдение от страна на клиниката/отделението.
3. Обобщава предложенията и инициативите и предлага решения на Научния колегиум в наблюдаваната сфера.
3. Организира: самооценяването и вътрешните периодични прегледи на специалността и на клиниката/отделението; периодичните прегледи; тематичните проверки (прегледи) по решение на Научния съвет и съответния научен колегиум; периодични прегледи на научните изследвания в клиниката/отделението; оценяването на членовете на академичния състав от клиниката/отделението; периодичните срещи на специализанти и докторанти с ръководството на клиниките за поставяне на проблеми по качеството; провеждането на анкети по въпроси на качеството на обучение, за които отговаря клиниката/отделението.
- 4.. Подпомага анализа, изводите, формирането на корективи и наблюдение на ефекта от управляващите въздействия по подобряване на качеството в клиниката/отделението.

Отговорникът по качеството се определя от ръководителя на клиниката/отделението и е негов заместник или има вменено такова задължение.

5. ПРАВИЛА ЗА ДЕЙСТВИЯ, СВЪРЗАНИ С РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ АКРЕДИТАЦИЯТА ЗА ОБУЧЕНИЕ ПО ДОКТОРСКИ ПРОГРАМИ

Когато в решенията на НАОА за даване на акредитация или в доклада, приет в Постоянната комисия на НАОА се съдържат критични бележки и препоръки, болницата реагира в съответствие с изискванията на НАОА и по-специално по критериите за следакредитационно наблюдение и контрол. Действията произтичат от необходимостта да се отстранят слабостите.

Изпълнителният директор и НС съгласувано със засегнатите от бележките и препоръките ръководители, преподаватели и докторанти, изучават проблемите и в

едномесечен срок правят предложение за реакция и програма за отстраняване на проблемите.

Действията се уточняват след публикуване на нормативните документи на НАОА по следакредитационно наблюдение и контрол.

За предложенията, програмите и дискусиите на съответните равнища се водят протоколни записи, по които впоследствие се съди за процедурата.

II. ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИГНАТОТО КАЧЕСТВО

6. ОЦЕНЯВАНИ И ОЦЕНЯВАЩИ

6.1 Оценявани

Обекти на преглед и оценяване са научните изследвания и докторантурите. Могат да бъдат и отделни учебни дейности или участници в обучението. За качеството непосредствено отговарят отделни хабилитирани лица или научни звена.

Обхватът на отговорности на съответното лице или звено се простира върху тази част от обучението, върху която обектът е оторизиран да влияе върху качеството. За своите резултати оценяваният може да бъде стимулиран, награждаван и санкциониран.

В Таблица 1 са дадени основните обекти на оценяване, оценяващите и контролиращите органи. По решение на Научния съвет (във връзка със сигнали за понижено качество) могат да се определят и други обекти за прегледи за случая или за периодично оценяване.

Таблица 1

№	Обект на оценяване	Самооценяване и отговорност за качеството	Оценяващ	Равнище на контрол	Периодичност
1	Научни изследвания в болницата	Директор Дирекция „Научна и учебна дейност”	Научен съвет	Болница	Всяка година
2.	Научни изследвания в клиника/отделение	Началник клиника/отделение	Отговорник по качеството	Клиника/отделение	Всяка година
3.	Академичен състав	Член на АС	Научен съвет	Болница	Съгласно ЗВО
4.	Докторантура	Научен ръководител, докторант	Клиника/отделение	Болница	Съгласно ЗВО, Индивидуален учебен план на докторанта

6.2 Оценяващи

Състоянието на качеството се оценява от оторизиран орган на системата. Решенията по оценките се вземат от академични органи на равнището на контрол, където се приемат и съответните решения за стимулиращи и коригиращи въздействия.

7. КРИТЕРИИ И ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИГНАТОТО КАЧЕСТВО

7.1 Общи положения

Инструментариумът за контрол на качеството се състои от следните елементи:

1. Критерии за оценяване.
2. Показатели за качество.
3. Данни за качеството.
4. Механизми за оценяване и контрол на качеството.

7.2 Критерии за оценяване на качеството на обучение

7.2.1 Критерии за оценяване на обучението по докторски програми

1. Съответствие на учебната документация със законовите изисквания и вътрешно-нормативните документи на болницата
2. Съответствие на академичния състав с националните и болничните изисквания - регистрация в регистъра на академичния състав на НАЦИД
3. Съответствие на материалната база и финансовите ресурси с изискванията на вътрешно-нормативните документи по обучение по докторски програми
4. Съответствие на информационната база с болничните изисквания
5. Организация и провеждане на учебния процес
6. Форми, методи и средства за преподаване и обучение
7. Влияние на научната и изследователската дейност върху качеството на обучение
8. Качество на практическото обучение
9. Субективна оценка за качеството на обучение – анкетни проучвания сред докторанти и академичния състав

7.3 Критерии за оценяване на научните изследвания

7.3.1 Критерии за оценяване на болницата/клиника/отделение

1. Съответствие с приоритетите на болницата за развитие на научните изследвания
2. Съответствие с европейски и национални научни, икономически и образователни програми и приоритети
3. Кадрово осигуряване на научните изследвания

4. Инфраструктура на научните изследвания
5. Ниво на научните изследвания
6. Значимост на научните изследвания

7.3.2 Критерии за оценяване на член на академичния състав

1. Характеристика на научно-изследователската дейност
2. Значимост на научните изследвания
3. Реализация и приложимост на научните изследвания
4. Признание на научните изследвания

7.4 Показатели

Показателите (Приложение №1) са уточняващи информационни „прозорци” към всеки от критериите. В своята съвкупност те определят съдържанието и обхвата на съответния критерий.

7.5 Данни за качеството и техните източници

7.5.1 Класификация

За обективното оценяване от съществено значение е достоверността на първичната информация. Тя трябва да се събере по показатели и да се верифицира, след което да се обработи по критериите, за да се получат съответните оценки.

По своя характер информацията за качеството на обучение може да бъде количествена и вербална.

Към количествената информация се отнасят сведенията за процентни съотношения на академичния състав (хабилитирани / нехабилитирани, с научна степен / без научна степен), възрастови характеристики на членовете на академичния състав, данни за материалната база и пр., % от изпълнението на индивидуалния и групов учебен план и др.

Когато няма или не могат да се получат цифрови сведения, се ползва вербална информация. Например, оценката за степента на съответствие между академичните изисквания и учебната документация, съответствието с най-новите и необходими знания по научната специалност и с аналогични, утвърдени специалности в български и чуждестранни висши училища и научни организации, влиянието на изследователската дейност по специалността върху учебния процес и т.н. Те могат да бъдат оценени от органа за оценяване цифрово, по приета скала.

По източници данните могат да се генерират от:

- 1 Самооценка на обекта на оценяване.
- 2 Експертни оценки на субекта на оценяване.
- 3 Резултати от анкети
- 4 Резултати от допитвания с докторантите и научните ръководители.
5. Резултати от анкети с потребители на научноизследователски продукти.
- 7 Данни от администрацията на болницата (административни и обслужващи звена, архив, информационна система и пр.).

7.5.2 Документация и начини на събиране на информацията за качеството.

Голяма част от информацията, необходима за оценяване, е достъпна и публична. Тя може да се получи от информационната система на системата и webстраницата на болницата. Останалата част като архивите на клиниките, отделенията и болнична администрация се предоставя на вътрешно институционалните органи по оценяване заедно с доказателствата, приложени към доклада за самооценяване.

III. РЕД ЗА ОЦЕНЯВАНЕ И СТИМУЛИРАНЕ НА КАЧЕСТВОТО НА ОБУЧЕНИЕТО И НАУЧНИТЕ ИЗСЛЕДВАНИЯ

8. ПРОЦЕДУРИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ И УТВЪРЖДАВАНЕ НА ОЦЕНКИТЕ ЗА КАЧЕСТВОТО И КОРИГИРАЩИ ВЪЗДЕЙСТВИЯ ПО ПОДОБРЯВАНЕТО МУ

Резултатите от прегледа (оценяванията) са валидни, ако са извършени по процедури, съответни на обекта на оценяване.

8.1. За научните изследвания

1. Научният съвет да организира самооценяването по структурни звена.
2. Академичният състав представя доклад за самооценяване на звеното по критериите и показателите (Приложение 1), който се разглежда и приема от научния колегиум на звеното.
3. Ръководителят на клиниката/отделението изготвя периодично обобщен доклад за самооценяване на научните изследвания.
4. Ръководството на Научния съвет изготвя доклад за самооценяване на научната дейност на болницата, който се разглежда и приема от НС.
5. Научният съвет утвърждава (или отказва) оценката, анализира слабостите и взема решения за управляващи въздействия и корективи.
6. Изпълнението на решенията и въздействията се възлага на съответните звена, към които са адресирани.
7. Контролът на решенията на Научния съвет и корективите се поемат от БКК.
8. Информация за резултатите от прегледа се съобщават на академичния състав.

8.2. За членове на академичния състав

1. Членът на академичния състав представя своята самооценка по критериите и показателите Приложение № 1.
2. Самооценката по т.1, заедно с допълнителните материали по атестацията съгласно ЗВО, се разглеждат на научен колегиум на звеното, в което членът на академичния състав работи, и се предлагат оценки и коригиращи въздействия.
3. Оценките и коригиращите въздействия се докладват на Комисията по атестацията.
4. Научният съвет утвърждава (или отказва) оценката, взема решения за управляващи въздействия и корективи. Публичността на оценката и нейният обхват се определят по преценка на болничното ръководство.

9. ПООЩРЯВАНЕ И СТИМУЛИРАНЕ НА КАЧЕСТВОТО

Стимулите имат морален и материален израз.

9.1. За членове на академичния състав

а) публикуване на най-добрите постижения на членове на академичния състав в web-страницата на болницата и изданието на групата ; б) публикуване рейтинга на членове на академичния състав през оценъчния период; в) други привилегии по решение на НС.

9.2. За докторанти

а) публикуване на имената и CV-данните на най-добрите докторанти на страницата на болницата, печатните издания на групата и съдействие на академичните органи за подходяща реализация; б) други награди.

ПРИЛОЖЕНИЕ № 1

КРИТЕРИИ И ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ОБУЧЕНИЕТО ПО ДОКТОРСКИ ПРОГРАМИ

Критерии	Показатели
1. Съответствие на учебната документация със законовите и върешнонормативните изисквания	Съответствие между учебното съдържание на докторската програма и заявената цел на научната специалност. Съгласуваност и хармонизация на индивидуалния и груповия учебен план. Ориентация на учебното съдържание към изискванията на практиката. Времеви ресурси за обучението (продължителност на отделните фази за изготвяне на дисертационния труд, изпити, практики, участие в научни форуми). Функциониране на системата при въвеждане на нови и актуализирани учебни курсове и елементи на обучението.
2. Съответствие на академичния състав със законовите изисквания	Квалификация, научна, методична и езикова подготовка на академичния състав и съответствието им с учебното съдържание на научната специалност. Развитие и усъвършенстване на академичния състав през периода на оценяване. Достатъчност на хабилитирания състав за провеждане на обучение по докторската програма за специалността и съответствие с нормативните изисквания. Функциониране на механизмите за подбор, подготовка, оценяване и развитие на академичния състав въобще и по отделните научни специалности и влиянието им върху качеството на обучение.
3. Достатъчност на материалната база	Сграден фонд, състояние и условия за обучение, които те създават. Достатъчност и състояние на материалната база (леглова база, диагностично-лечебни звена, специфична за научата специалност апаратура). Текущо обновление на материалната база. Консумативи, необходими за учебния процес и практическото обучение..

4. Достатъчност на информационната база	Информационни ресурси на специалността (научна литература, програмно осигуряване, научни списания). Internet-мрежа и достъп на докторантите до нея. Помощ за докторантите от преподавателите при ползването на информационните ресурси.
5. Организация и провеждане на учебния процес	Оценка на организацията от гледна точка на качеството на обучението. Съответствие между планираното в документацията учебно съдържание и реално изпълненото. Анкети с докторанти. Активност на докторантите по време на обучението и дискусии с тях. Административно обслужване.
6. Форми, методи и средства за преподаване и обучение	Условия за учене и самостоятелна работа на докторанта. Помощ за докторанта от научния му ръководител и научните колегиуми по време на обучението. Възможност за провеждане на части от обучението в други висши училища, вкл.в чужбина.
7. Влияние на научната и изследователската дейност върху качеството на обучение	Диагностично-лечебната дейност като фактор за поддържане актуалността на знанията и за усъвършенстване на методите на обучение. Машаб и форми на участие на докторанти в научноизследователската, творческата и професионалната дейности по научната специалността. Участие на докторанти и членове на академичния състав в национални, европейски и други международни проекти и програми. Оценка на постигнатите резултати.. Влияние на международната дейност върху качеството на обучението и авторитета на научната специалност.
8. Качество на практическото обучение/	Съответствие на провежданата диагностично-лечебна дейност с търсените от потребителите знания и умения. Условия и предпоставки за практическо обучение по специалността. Практическо обучение в условията на болницата и ефективността му. Организация на практическото обучение извън болницата. Обхват, съдържание и ефективност на практиките извън болницата.
9. Резултати от обучението на докторанти	Критерии за оценяване на знанията и уменията. Взискателност на научния ръководител. Оценки за придобити теоретични знания и практически умения. Оценка за придобити професионални компетентности.
10. Мнение на докторантите за качеството на обучение по научната специалност	Систематично провеждане на допитване чрез анкети и оценка на тяхната обективност. Периодични срещи на ръководството на болницата, научния съвет с докторантите. Реакция на научните ръководители, научните колегиуми, ръководството на докторантските питання и искания. Събиране и анализ на информация за реализацията и професионалното развитие на защитилите дисертационни трудове докторанти и тяхното академично развитие.

11. Оценка на потребителите и обществеността за качеството на обучение

Системно допитване чрез анкети до най-изявените потребители и чрез срещи-дискусии с техни представители. Отзиви за специалността.

**КРИТЕРИИ И ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА НАУЧНИТЕ ИЗСЛЕДВАНИЯ В
КЛИНИКА/ОТДЕЛЕНИЕ**

Критерии	Показатели
1. Съответствие с приоритетите на болницата а за развитие на научните изследвания	Направления от приоритетите на болницата по които работи звеното клиника/отделение Научни изследвания в нови научни области.
2. Съответствие с европейски и национални научни и образователни приоритети и програми	Научни направления с европейски и национални приоритети, по които работи звеното. Научни продукти по европейски и национални програми
3. Кадрово осигуряване на научните изследвания	Брой членове на академичния състав с ОНС и научни степени и заемани академични длъжности Брой на участвали докторанти в научните изследвания.
4. Ниво на научните изследвания	Брой публикации в чужбина, у нас. Ръководство и участие в научни проекти. Участие в научни съвети, научни журита, редколегии, форуми.
5. Значимост на научните изследвания	Актуалност на научните изследвания. Значимост на научните изследвания. Приложимост на научните продукти.

КРИТЕРИИ И ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПРЕПОДАВАТЕЛ

Критерии	Показатели
1.Потенциал на член на академичния състав за постигане на качество на обучението и научните изследвания	Академична длъжност и научна степен. Мотивация на преподавателя за постигане на високо качество. Активност в научния, образователния и обществен живот по специалността в болницата, страната и чужбина. Творчески изяви: авторски научни публикации в последните 5 години по научната специланост; учебници и учебни пособия и тяхното научно-методическо равнище, национални и международни научни проекти. Усъвършенстване на собствената подготовка. Иновационни методи на преподаване и обучение.
2.Качество на учебните дисциплини с участие на преподавателя	Оценка за приноса на преподавателя в качеството на обучението по дисциплини, в които той е член на преподавателския екип.

<p>3. Научноизследователска и друга професионална дейност със студентите</p>	<p>Привличане на докторанти за съвместна научноизследователска дейност и в творчески проекти. Съвместни публикации с докторанти. Успеваемост на докторантите, ръководени от преподавателя. Участие в национални, европейски и други международни проекти и програми. Оценка на постигнатите резултати.</p>
<p>4. Оценка на докторантите за постигнатото от преподавателя качество на обучението</p>	<p>Докторантска оценка от анкета, оценка за придобитите знания и умения. Оценка е за приноса на преподавателя в тяхната цялостна професионална подготовка.</p>
<p>5. Оценка на потребители за постигнатото от преподавателя качество</p>	<p>Мнение на научната и професионалната общност за преподавателя, за неговата научна дейност и професионални постижения. Признание (звания, награди, отличия) за творческата, научната и професионалната дейност на преподавателя.</p>

**ПРИМЕРЕН СПИСЪК НА ДОКУМЕНТИ, СЪДЪРЖАЩИ ИНФОРМАЦИЯ
ЗА КАЧЕСТВОТО НА ОБУЧЕНИЕ**

1. Заповеди, инструкции, правилници, указания и други документи свързани с качеството на обучение.
2. Протоколи от заседанията и решения на административните органи и органите по качеството на обучение.
3. Учебна документация и съпътстващи документи
4. Учебници, учебни пособия, електронни материали, Internet-обучение.
5. Документи за материалната база на учебния процес.
6. Документи, доказващи, че докторантите са ангажирани с учебния процес систематично и ритмично -брой водени групи, учебни часове.
7. Информация и доказателства за съответствието между индивидуалния и групов учебен планове, фактическо изпълнение, положени изпити, посетени курсове
8. Въпросници за провеждане на анкети, съответстващи на критериите и показателите за оценяване на обучението по докторски програми и резултатите от тях
9. Сведения (протоколи от съвети, обсъждани материали, записи от срещи на ръководствата с докторантите и т.н.), от които се вижда, че резултатите от „обратната връзка” се използват за подобрене на учебния процес.
10. Документи за работата на преподаватели и докторанти:
 - за публикации;
 - за научни проекти и задачи;
 - за мобилността на докторантите (елемент на обучението, провеждани в друго висше училища у нас или в чужбина);
 - за постижения на преподаватели и докторанти
11. Международни проекти и признания в чужбина на членове на академичния състав и докторанти
12. Резултати от атестацията на членовете на академичния състав в предишни години.
13. Документални сведения за практическото обучение на докторантите – извършени операции, манипулации, процедури, изследвания.
14. Оценки и бележки на Националната агенция по оценяване и акредитация.